

Handläggare: Inger Nilsson
Telefon: 08-508 23 305

Till
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd 2011-10-27

Reviderade riktlinjer för familjevård för barn och ungdomar - remissyttrande

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och översänder det som remissyttrande till kommunstyrelsen.

Maria Mannerholm
Stadsdelsdirektör

Ingrid Widebäck
Avdelningschef

Sammanfattning

Socialförvaltningen har gjort ett förslag till reviderade riktlinjer för familjevård av barn och ungdomar. De viktigaste förändringarna är att barnperspektivet och tillsynen av familjehemmen stärks och att det placerade barnets rätt till utbildning betonas. Förvaltningen är positiv till förändringarna, men anser att familjevården behöver tillföras mer resurser om den ska klara av att göra fyra besök per år i alla familjehem.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid avdelningen för social omsorg. Information till de fackliga organisationerna lämnas den 11 oktober och till handikapprådet den 27 oktober 2011.

Bakgrund

Socialförvaltningen har utarbetat ett förslag till reviderade riktlinjer för familjevård av barn och ungdomar. De nu gällande riktlinjerna, som antogs 2004, har genomgått mindre justeringar under åren. De förändringar som nu föreslås har sin grund i vad som framkommit i bl.a. utredningen Barnuppdraget i Stockholms stad (BUSS) samt Barnskyddsutredningen och Vanvårdsutredningen. Förslaget har utarbetats i samarbete med juridiska avdelningen och representanter för familjevården vid några av stadsdelsförvaltningarna. Riktlinjerna har sänts för yttrande till samtliga stadsdelsnämnder.

De viktigaste förändringarna i riktlinjerna är att barnperspektivet stärks genom att barnets rätt att komma till tals och att få information har förtydligats. Tillsynen av familjevården ska stärkas genom fler årliga besök i familjehemmen. För att öka tryggheten och stabiliteten för de placerade barnen ska redan socialtjänsten i ett tidigt ske ta ställning till om placeringen av barnet ska vara långsiktig. Det placerade barnets rätt till utbildning förtydligas och det föreslås att äldre barn vid placering ska få tillgång till dator med internetuppkoppling.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är i huvudsak positiv till de föreslagna förändringarna och den betoning som finns av barnperspektivet och barnets rätt till utbildning. På några punkter har förvaltningen dock synpunkter, som framgår nedan.

Att "noga följa vården"

I avsnittet om uppföljning av vården föreskrivs att socialtjänsten ska ha fort-löpande kontakt med barnet och familjehemmet och "besöka dem fyra gånger per år, om det inte är uppenbart olämpligt. Skälen till avsteg ska dokumenteras."

Skrivningen är en förändring från de tidigare riktlinjerna som angav att minst två besök skulle göras i familjehemmet varje år. Förvaltningen menar att det givetvis är bra med täta uppföljningar - vid behov görs redan fler än två besök - men att en fördubbling av antalet obligatoriska besök kommer att kräva att familjevården tillförs mer resurser. Även om familjehem ska sökas i närområdet är det av olika

anledningar i praktiken så att många av dem ligger långt bort från Stockholm, vilket medför att mycket tid går åt för varje besök.

Oanmälda besök

I förslaget sägs att det vid nyplacering ska skrivas in i avtalet med familjehemmet att oanmälda besök kan komma att göras. Enligt förvaltningens mening kan det vara bra att socialtjänsten förbehåller sig rätten till oanmält besök exempelvis om det kommer en anmälan eller om det finns skäl att misstänka missförhållanden. Grundregeln ska dock vara att sträva efter ett gott samarbetsklimat med familjehemmen med ömsesidigt förtroende. Oanmälda besök bör tillämpas endast i undantagsfall och genomföras med stor varsamhet så att inte den aktuella familjen störs i onödan.

Barnets skolgång

Aktuell forskning har visat att det finns brister i placerade barns skolgång och att detta har en negativ påverkan på barnets förmåga att klara sig i livet. Förvaltningen anser därför att det bra att riktlinjerna framhåller vikten av att barnet får en god skolgång. Skrivningarna kan kompletteras med att familjehemsinspektörerna kan behöva handleda familjehemsföräldrarna i hur de kan stötta barnen, t.ex. genom att inför skolstart börja med träning i att skriva bokstäver och att räkna.

I riktlinjerna betonas socialtjänstens ansvar för att barnen får fortsatt utbildning efter grundskolan. Förvaltningen vill framhålla att kommunerna har ett uppföljningsansvar enligt skollagen för 16-19-åringar som inte går i gymnasiet och att samarbete kan behövas med vistelsekommunen kring dessa ungdomar.

Utrustning

I riktlinjerna sägs att ”det bör övervägas om lite äldre familjehemsplacerade barn bör ha tillgång till dator med internetuppkoppling”. Förvaltningen anser att en uppkopplad dator är en nödvändighet för att barn idag ska klara sitt skolarbete och familjevården ombesörjer redan idag att barnen får datorer om de behöver det. Det är dock inte givet att alla behöver förseras med dator i samband med placeringen för familjehemmet kanske redan har dator som barnet kan använda. Detta behöver framgå av formuleringarna i riktlinjerna, där det också bör anges vilka åldrar som avses med ”lite äldre”.

Bilstöd och studiestöd

I riktlinjerna anges att familjehem inte kan få bidrag från försäkringskassan för inköp och anpassning av bil till ett funktionshindrat barns behov. Förvaltningen

vill framhålla att den biologiska föräldern kan ansöka om bilstöd även om barnet är folkbokfört i familjehemmet.

Riktlinjerna nämner inte något om problemet med att studiestöd från CSN till gymnasiestuderande inte kan utbetalas till familjehemmet utan fortsätter att betalas ut till vårdnadshavaren även om barnet är folkbokfört i familjehemmet. Om socialtjänsten ser att studiestödet inte kommer den unge till godo måste särskild framställan göras till CSN om ändrad betalningsmottagare för studiestödet. Detta bör framgå av riktlinjerna.

Kostnader i samband med umgänge

Riktlinjerna anger att kostnader i samband med förälders umgänge med det placerade barnet ska prövas inom ramen för familjevården och inte genom en ansökan om ekonomiskt bistånd. För att det ska vara möjligt att göra utbetalning till föräldern/vårdnadshavaren krävs dock en ändring av familjevårdens utbetalningssystem som idag inte medger utbetalningar till andra än familjehem.

Barnomsorg

I riktlinjerna sägs att förskolebarn bör vara hemma med familjehemsföräldrarna under de första sex månaderna av placeringen. Förvaltningen anser att det är till gagn för de flesta placerade förskolebarn att få vara hemma under en period, men det torde i allmänhet räcka med att en av familjehemsföräldrarna finns hemma och inte båda två. Vissa barn, t.ex. barn i för dem välbekanta släktinghem, kanske inte heller behöver av en så lång anknytningsperiod som anges, åtminstone inte på heltid, utan kan kanske börja i förskola tidigare.

Övriga synpunkter

Under avsnittet om insatser till LSS hänvisas till ett förslag som föreslås träda i kraft i maj 2011. Det bör framgå av riktlinjerna vad som hänt med detta förslag. I övrigt behöver riktlinjerna granskas språkligt så att alla formuleringar blir tydliga och så att onödiga upprepningar tas bort.

Bilagor

1. Remisshandling